

MILJØ-
DIREKTORATET

REVISJONSRAPPORT

SØR-NORGE ALUMINIUM AS
Onarheimsvegen 54
5460 Husnes

Oslo, 18. mars 2014

Deres ref.:
Anne Helen Ripel

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/7794
Saksbehandler:
Tone Line Fossnes

Revisjonsrapport: Revisjon ved Sør-Norge Aluminium AS

Kontrollnummer: 2014.001.R.miljodir

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Anne Helen Ripel

Fra Miljødirektoratet:
Tone Line Fossnes
Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Olaug Bjertnæs

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos Sør-Norge Aluminium under sluttmøtet 7. mars 2014. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 3. - 7. mars 2014.

Miljødirektoratet avdekket 3 avvik og ga ingen anmerkninger under revisjonen.

Avvik:

- Sør-Norge Aluminium AS har enkelte mangler ved sin utslippskontroll
- Sør-Norge Aluminium AS har enkelte mangler ved sitt system for kontinuerlig vurdering av tiltak for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon
- Virksomhetens avfallshåndtering har enkelte mangler

Avvik er nærmere beskrevet fra side 3 og utover i rapporten.

Sør-Norge Aluminium må sende en skriftlig bekreftelse innen 1. mai 2014 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

18. mars 2014	Tone Line Fossnes	Einar Knutsen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Hordaland ved miljøvernavdelingen
- Kvinnherad kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: SØR-NORGE ALUMINIUM AS	
Organisasjonsnummer: 971778695	Eies av: 916574894
Bransjenr. (NACE-kode): 24.421 - Produksjon av primæraluminium	

Kontrollert enhet

Navn: Sør-Norge Aluminium	Anleggsnr.: 1224.0008.01
Kommune: Kvinnherad	Fylke: Hordaland
Anleggsaktivitet: Metallurgisk industri	Gebyrtsats: 2
Tillatelse gitt: 2. mai 2000	Sist endret: 24. august 2006

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Miljødirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- utslippskontroll
- farlig avfall
- tillatelse
- energistyring

Rapporten omhandler avvik som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus. Denne revisjonen inngikk i Miljødirektoratets tilsynsaksjon av aluminiumsbransjen i Norge for 2014.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Sør-Norge Aluminium plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Sør-Norge Aluminium innen 1. mai 2014 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Tone Line Fossnes.

4. Gebyr for revisjonen

Sør-Norge Aluminium er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 2 (jf. varselbrev fra Miljødirektoratet datert 3. februar 2014). Dette betyr at dere skal betale kr. 139 800,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 14. mars 2014. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Miljødirektoratet. Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1

Sør-Norge Aluminium AS har enkelte mangler ved sin utslippskontroll

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 2. mai 2000 sist endret 24. august 2006, tillatelsens punkt 11, målinger av utslipp og rapportering og vårt brev om endrede krav til utslippskontroll av 10. desember 2010, med krav i vedlegg 1
- Forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter § 5, 2. ledd, punkt 7

Kommentarer:

Sør-Norge Aluminium AS har utarbeidet et omfattende måleprogram for kontroll av utslipp til luft og vann. Imidlertid mangler følgende i måleprogrammet:

- Beskrivelse av metode som benyttes for prøvetaking og analyse av tungmetaller til luft og vann. Virksomheten opplyser at tungmetallanalyser blir prøvetatt ved kanal før vasketårn, alle målepunkt på taket til elektrolysen og begge skorsteiner i støperiet. Prøvene sendes til eksternt akkreditert laboratorium for analyse. Disse målingene blir utført to ganger per år.
- Begrunnelse for hyppighet av målefrekvens for ulike komponenter (støv, F_{tot})
- Ringtester er ikke utført i 2013 for SO_2 og F_{tot} . Dette vil bli utført i 2014.

- Virksomheten benytter spesialtilpassede metoder for bestemmelse av utslipp av enkelte komponenter (SO₂, F_{tot}). Prøvetakingsmetodene er ikke verifiserte av tredjepart.
- Virksomheten måler utslipp av støv i avsug fra elektrolyse etter posefilter og før våtvasker. Virksomheten bruker en fordelingsfaktor for utslipp til luft/vann etter våtvaskeren på 30/70 uten at dette er dokumentert for dette anlegget. De opplyser at faktoren 20/80 eller 10/90 er mer realistisk for anlegget, men mangler tilstrekkelig dokumentasjon for dette.
- NO_x-beregninger er ikke tatt med i måleprogrammet, og mengde NO_x fra elektrolysen er ikke rapportert i egenkontrollrapporten.
- Enkelte målepunkt for utslipp til luft er ikke i henhold til standard uten at dette avviket er beskrevet i måleprogrammet

Avvik 2

Sør-Norge Aluminium AS har enkelte mangler ved sitt system for kontinuerlig vurdering av tiltak for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 2. mai 2000, sist endret 24. august 2006, punkt 1.2 om energieffektivisering
- Forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter § 5, 2. ledd, punkt 6 og 7

Kommentarer:

Sør-Norge Aluminium AS har handlingsplan for energisparende tiltak (2014). Flere store energisparende tiltak er også iverksatt ved virksomheten. Virksomheten har blant annet mål for ytterligere reduksjon av spesifikt energiforbruk per produsert enhet. Det er utført en energikartlegging som viser de ulike typer energibærere og energistrømmer ved virksomheten. Her er de viktigste energistrømmene beskrevet: energi kjemisk bundet i aluminium, varme til ventilasjonsluft, varme fra rågass/ovngass, hjelpesystemer med mer. Imidlertid mangler virksomheten en overordnet rutine for arbeidet med energieffektivisering, herunder mangler for eksempel:

- ansvar for gjennomføring av energieffektivisering i virksomheten
- dokumentasjon av energikrav i innkjøpsrutiner
- vurdering av energieffektivisering og energiledelse ved interne revisjoner
- aktiv bruk av avvikssystemet når det gjelder energieffektivisering og energiledelse
- målsetting for energiforbruk i enkelte enheter

Avvik 3

Virksomhetens avfallshåndtering har enkelte mangler

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 2. mai 2000, sist endret 24. august 2006, punkt 7.1
- Lov om vern mot forurensninger og avfall (forurensningsloven) § 27
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 11.5 om farlig avfall og kapittel 13 om grensekryssende transport av avfall, jf. forordning 1013/2006
- Forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter § 5, 2. ledd, punkt 6

Kommentarer:

Virksomheten opplyser at en fraksjon av anoderest blir eksportert til Tyskland for energigjenvinning. Det mangler følgedokument eller samtykkesøknad til dette.

Lagring av karbonholdig avfall er ikke tilfredsstillende ved virksomheten.

- Lagring på kai er ikke risikovurdert
- Lagringsområdet var utilfredsstillende merket

Anoderester lagres i åpen container ved Vest Anode uten at dette er risikovurdert.

7. Andre forhold

Spent pot liner (SPL)

Virksomheten stengte produksjonshall B midlertidig i 2009. Ovnspanner fra produksjonshall B blir rustet opp og benyttet i produksjonshall A etter hvert som det er behov for dette. Det er 102 brukte ovnspanner som foreløpig ikke er tømt for SPL. Det er satt ned en prosjektgruppe som skal arbeide med en løsning på håndteringen av SPL.

8. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 13. februar 2014: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 3. mars 2014: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 3. mars 2014 til 6. mars 2014.
 - 17 personer ble intervjuet
- Avsluttende møte 7. mars 2014: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved Sør-Norge Aluminium, 3. - 7. mars 2014

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Leder Ytre miljø	x	x	x	x
Sakkyndig driftsleder	x	x	x	x
Laboratoriesjef, miljøgr.	x	x	x	x
Sikkerhetsrådgiver/laborant	x	x	x	x
Økonomileiar	x		x	x
Verne- og sikkerhetsleiar	x	x		x
Laborant		x	x	
Driftsleder Bygg	x		x	x
Bygg	x		x	x
Avdelingsleder ELL	x	x	x	x
Driftsleiar Katode		x	x	x
Ytre miljø/renseanlegg		x	x	x
Automatiker			x	
Driftsingeniør			x	x
Driftsinspektør			x	
Leder innkjøp			x	x
Adm. Dir.			x	
Driftsinspektør			x	x
Hovedvererneombud				x

Miljødirektoratets revisjonsgruppe:

Tone Line Fossnes, revisjonsleder

Olaug Bjertnæs, revisor/saksbehandler

Dokumentunderlag for Miljødirektoratets revisjon ved Sør-Norge Aluminium, 3. - 7. mars 2014

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var viktige som dokumentunderlag for revisjonen:

- Virksomhetens internkontrollprosedyrer, organisasjonskart, årsrapport
- Måleprogram utslipp luft og vann
- Kart med oversikt over målepunkt for utslipp til luft og vann, 3.3.2014
- Rapport etter TI revisjon
- Avviksmeldinger ytre miljø
- Handlingsplaner, ytre miljø/energi
- Kart med utslippspunkt til luft/sjø/vatn, revidert 3.3.2014
- Kart med samleplass for avfall, revidert 27. 1.2014
- Ringtest miljøanalyser 2009
- Interlabtest 2012 Fluorine in sec. Oksid, fluorine in absorption solution and sulphur in absorption solution, 08.4.2013
- Utslipp til luft fra hjelpeanlegg og støperi av F, støv og SO₂ for 2011, 2012 og 2013
- Kalkulator for utrekninger ved målinger på diverse anlegg.
- Luftmengder og utslipp av støv til luft fra hjelpeanlegg og støperi 2012 og 2013.
- Beregning av total usikkerhet, Sør-Norge Aluminium Referat fra møter i harmoniseringsgruppa (aluminiumsverk) for miljø fra 1996 og 1997
- Referat fra diverse møter i ledergruppa Sør-Norge Aluminium
- Katastrofeøving Sør-Norge Aluminium AS, 29.8.2013
- Elektrisk forbruk i kWh for 2013
- Sammenlignende laboratorieprøving (SLP) – Industriavløpsvann SLP 1348, l.nr. 6559-2013, 20.8.2013
- Analyserapport ferskvannsutslipp, 11.2013
- Driftsrapporter sjøvannspumper uke 8, 9, 10 i 2014